

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบ
มีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนดอนบก จำนวน
18 คน ที่กำลังเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

กลุ่มผู้มีส่วนร่วม

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และ
ประสบการณ์ ที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1.1 นายบุญถม ภูครองดา บ้านเลขที่ 3 หมู่ 7 บ้านดอนบก ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1.2 นางจำปี อ่อนโพธา บ้านเลขที่ 30 หมู่ 7 บ้านดอนบก ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1.3 นางสุขจิตร ภูคำดา บ้านเลขที่ 73 หมู่ 7 บ้านดอนบก ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

1.4 นายบันลือ เขตราช บ้านเลขที่ 40 หมู่ 8 บ้านหนองแคน ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

2. ครูผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนคอนบาค
จำนวน 9 คน

กรอบเนื้อหา

การวิจัยโดยการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน ใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาอังกฤษ) โดยการบูรณาการในสาระการเรียนรู้ทั้ง 4 สาระ และประเมินผลการเรียนรู้
สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ได้แก่

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน อ 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และ
แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน อ 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดง
ความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน อ 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่อง
ต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน อ 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน อ 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของ
เจ้าของ ภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน อ 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการ
เรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน อ 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน
และสังคม

พื้นที่

1. โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนคอนบาค อำเภอกันทรวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนคอนบาค ได้แก่

- 2.1 บ้านคอนบาค หมู่ที่ 7
- 2.2 บ้านหนองแคน หมู่ที่ 8, 16, 20
- 2.3 บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 9, 21

ระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 : ระยะก่อนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Pre – Participatory Action Research)

1. ศึกษาบริบทสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 2. สำรวจความต้องการของนักเรียนและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
 3. สำรวจแหล่งเรียนรู้
 4. สันทนาการกลุ่ม
 5. จัดทำแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้เป็นฐานการเรียนรู้โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอด
- ความรู้ 4 ฐานการเรียนรู้ โดยปฏิบัติการเสร็จสิ้นในแต่ละฐานการเรียนรู้เป็น 1 วงรอบ
- ระยะที่ 2 : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

1. วางแผนโดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ความรู้แก่ผู้ช่วยวิจัย
2. ปฏิบัติการโดยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้จำนวน 4 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ หมอตำรายุคค์ ขาโตกแตก วีรจ้าวสาร และปริศนาคำทาย
3. สังเกตการณ์การปฏิบัติการและบันทึกผลของการปฏิบัติการโดยใช้เทคนิคเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย
4. สะท้อนผลปฏิบัติการแต่ละฐานการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ วิพากษ์ อภิปรายและร่วมกันสรุปถึงปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการแก้ไขในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติการแต่ละฐานการเรียนรู้

5. ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามผลสรุปและวางแผนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานการเรียนรู้ต่อไป

ระยะที่ 3 : ระยะหลังการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Post - Participatory Action Research)

1. จัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดให้สอดคล้องกับคำถามการวิจัย คือ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนดอนบง เป็นอย่างไร และผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน โรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนดอนบง อยู่ในระดับใด ดังนี้

1. แบบสำรวจความต้องการ
2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
5. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
6. แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน
7. แบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
8. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. แบบสำรวจความต้องการ แบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจความต้องการบุคคล 2 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสำรวจความต้องการมีลักษณะปลายปิด (Close-ended Question) ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ให้ และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้อย่างอิสระตามความเหมาะสม ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสำรวจความต้องการของครูและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 3 ข้อ คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นพุทธศักราช 2552 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ได้วิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้เรียงลำดับความต้องการ จำนวน 11 ข้อ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. 2552 : 15)

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นมีลักษณะปลายเปิด

ชุดที่ 2 แบบสำรวจความต้องการของนักเรียน

ตอนที่ 1 เป็นการถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 3 ข้อ คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับชื่อของการละเล่นพื้นบ้านที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักเรียนมีความต้องการให้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด นักเรียนเรียงลำดับความต้องการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นลักษณะปลายเปิด

ชุดที่ 3 แบบสำรวจความต้องการของนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดในการดำเนินการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นกรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้
2. ศึกษารูปแบบการสำรวจความต้องการของ ไพศาล วรคำ (2552 : 240) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจความต้องการ
3. สร้างแบบสำรวจขึ้นมา 1 ฉบับ โดยครอบคลุมลักษณะที่ดีของแบบสำรวจ

4. นำแบบสำรวจเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อตรวจสอบรูปแบบเนื้อหาการใช้ภาษา เพื่อรับคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ประกอบด้วย

4.1 ดร.สมปอง ศรีกัลยา กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน) อาจารย์ประจำภาควิชาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

4.2 ดร.นิคม ชมภูหลง คค. (ปฏิรูปและพัฒนาองค์กร)ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.3 อาจารย์พุทธรัตน์ ทะสา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4.4 อาจารย์สุมาลี มาลาหอม กศ.ม. (ภาษาอังกฤษ) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

4.5 อาจารย์พวงเพชร จันทะเหลา วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการพิเศษสาขาภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านสว่างยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

5. นำแบบสำรวจที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลว่า เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลว่า เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลว่า เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลว่า เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสำรวจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7. นำแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้มีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

2. แบบบันทึกในการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบบันทึกผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกต่าง ๆ ดังนี้

2.1 แบบบันทึกการประชุม เป็นการบันทึกตามหัวข้อที่ใช้เป็นกรอบ ทิศทางการดำเนินงานวิจัย ประเด็นสำคัญที่ต้องการทราบ รวมทั้งแนวคิดและวิธีการปฏิบัติที่นำไปสู่รูปธรรม เพื่อค้นหาวิธีการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เป็นแบบกำหนดกรอบประเด็นสำคัญที่ใช้ในการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้สำหรับบันทึกผลข้อมูลการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มผู้รู้

(Key-Informant) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informant) และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั่วไป (General Informant) โดยปรึกษาหารือและหาข้อสรุปตามประเด็นที่กำหนดที่เกี่ยวข้องกับการละเล่นพื้นบ้าน

2.3 แบบบันทึกผลหลังสอน เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้วิจัย มุ่งพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียนและพฤติกรรมของผู้วิจัย เพื่อดูปฏิกิริยาของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สำคัญ

2.4 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการณ์สอนของครู เป็นแบบสังเกตและประเมิน โดยครูผู้ช่วยวิจัย ใช้เป็นเครื่องมือในการสังเกตและประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปสะท้อนการปฏิบัติ

2.5 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียน ครูเป็นแบบสังเกตและประเมิน โดยครูผู้ช่วยวิจัย ใช้เป็นเครื่องมือในการสังเกตและประเมินการเรียนของนักเรียน ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปสะท้อนการปฏิบัติ

2.6 แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนของนักเรียน เป็นแบบบันทึกประสบการณ์ในการเรียนของนักเรียนว่านักเรียนมีสิ่งประทับใจหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจอะไรบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บอกตามความต้องการของตนเอง

แบบบันทึกทุกแบบมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกลักษณะต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประยุกต์ใช้

2. สร้างประเด็นในการจัดทำแบบบันทึกให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย

3. นำแบบบันทึกที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม

4. นำแบบบันทึกที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ด้านการพูด ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการพูดของ Heaton (1990 : 59) และการวัดและประเมินผลอิงเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2. สร้างแบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารด้านการพูดให้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่กำหนด และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการพูด

3. นำแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนแต่ละวงรอบกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านการเขียน คำเนิการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการพูดของ Heaton (1988 : 26) และการวัด และประเมินผลอิงเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2. สร้างแบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารด้านการเขียนให้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่กำหนด และเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการเขียน

3. นำแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนแต่ละวงรอบกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การละเล่นพื้นบ้านซึ่งเป็นแบบระดับคุณภาพ 5 ระดับ ซึ่งกำหนดให้ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น หลังจากสิ้นสุดการจัดเวทียืนยันข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 กำหนดขอบข่ายในรายละเอียดของแบบแสดงความพึงพอใจ โดยใช้เวลาในการเขียนแบบสอบถามความพึงพอใจนอกเหนือจากการเรียนการสอน

4.2 กำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

4.2.1 ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน

4.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่ว่าการเล่นพื้นบ้านมีส่วนช่วยพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารของนักเรียนให้ดีขึ้นหรือไม่

4.2.3 สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้นหรือไม่โดยใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน

4.2.4 ความเหมาะสมของการนำการเล่นพื้นบ้านที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและความต้องการของนักเรียนเพียงใด

4.2.5 ความต้องการในการนำการเล่นพื้นบ้านมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในครั้งต่อไป

4.2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนตามที่กำหนด

4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลสำหรับใช้สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะก่อนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการ สื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดย

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การใช้แบบสำรวจความต้องการเบื้องต้นเก็บข้อมูลภาคสนามผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. การสนทนากลุ่มผู้ที่มีส่วนร่วม

ระยะที่ 2 ระยะการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1. ชี้แจง แนะนำให้ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การเล่นพื้นบ้านเพื่อ พัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ แก่ นักเรียน และผู้ช่วยวิจัย
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามฐานการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ หมอตำแยประยุกต์ ขาโดกเถก วีรชีวีสาร และปริศนาคำทาย กับครุภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. สรุปองค์ความรู้ที่ได้ในแต่ละฐานการเรียนรู้ นำมาวางแผน ออกแบบ และจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในสาระภาษาอังกฤษ

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบบันทึกผลหลังการสอน แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และแบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียนของนักเรียน นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อใช้ในการปฏิบัติการต่อไป

5. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติการในแต่ละฐานการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

วงรอบที่ 1

แผนการสอนที่	เครื่องมือสะท้อนผลการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
1-3	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน	ผู้วิจัย	ตลอดการสอน
	2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	ผู้ช่วยวิจัย	สิ้นสุดวงรอบที่ 1
	3. แบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียน	นักเรียน	สิ้นสุดวงรอบที่ 1

สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 1 และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงรอบการเรียนรู้ต่อไป

วงรอบที่ 2

แผนการสอนที่	เครื่องมือสะท้อนผลการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
4-6	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน	ผู้วิจัย	ตลอดการสอน
	2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	ผู้ช่วยวิจัย	สิ้นสุดวงรอบที่ 2
	3. แบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียน	นักเรียน	สิ้นสุดวงรอบที่ 2

สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 2 และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงรอบการเรียนรู้ต่อไป

วงรอบที่ 3

แผนการสอนที่	เครื่องมือสะท้อนผลการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
7-9	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน	ผู้วิจัย	ตลอดการสอน
	2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	ผู้ช่วยวิจัย	สิ้นสุดวงรอบที่ 3
	3. แบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียน	นักเรียน	สิ้นสุดวงรอบที่ 3

สะท้อนผลการปฏิบัติครั้งที่ 3 และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงรอบการเรียนรู้ต่อไป

วงรอบที่ 4

แผนการสอนที่	เครื่องมือสะท้อนผลการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	ระยะเวลา
10-12	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 3. แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้	ผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย นักเรียน	ตลอดการสอน สิ้นสุดวงรอบที่ 4 สิ้นสุดวงรอบที่ 4

นักเรียนทำแบบบันทึกผลหลังการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การละเล่นพื้นบ้าน

สรุปผลการวิจัย

แผนภาพที่ 5 ขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 ระยะหลังการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน ด้วยการจัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 นำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 นำข้อมูลมาจัดแบ่งกลุ่มย่อยตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละประเภท

1.3 ให้รหัสข้อมูลเป็นการอ่านทบทวนข้อมูลที่ได้จัดระเบียบไว้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีความหมายตรงประเด็นกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์

1.4 การแสดงข้อมูล นำข้อมูลย่อยกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้ามารวมกันตามประเด็นหัวข้อการวิเคราะห์ เพื่อบรรยายเรื่องราวที่มีความหมาย เพื่อนำไปสู่คำตอบในการวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 จากการจัดการความรู้ที่ใช้การสำรวจความต้องการของนักเรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์สรุปอุปนัย

2.2 จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์สรุปอุปนัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 123)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f แทน ค่าความถี่
 n แทน จำนวนทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 123)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัวในกลุ่ม
 n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

(สุรวาท ทองบุ. 2550 : 124)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{(N - 1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มนั้น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ โดยการให้บุคคลต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ผู้วิจัยทำการทบทวนข้อค้นพบ (Review Triangulation) ทั้งด้านความแม่นยำ (Accuracy) ความสมบูรณ์ (Completeness) ความเป็นธรรม (Fairness) และความน่าเชื่อถือ (Credibility) ในการวิเคราะห์ข้อมูล (สุภาพต์ จันทวานิช. 2531 : 63) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาถูกต้อง

1.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่าได้ค้นพบเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลพบว่าข้อค้นพบที่ได้มามีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาถูกต้อง

1.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลาย ข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าผู้วิจัยพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาถูกต้อง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมตรวจสอบและยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

2. ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน ตั้งแผนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ระยะเวลา	ผลลัพธ์
ระยะเวลาที่ 1:ระยะก่อนการ วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ร่วม 1. ศึกษาสภาพปัญหา 2. ศึกษาความต้องการ 3. สํารวจแหล่งเรียนรู้ 4. สนทนากลุ่ม 5. แผนที่แหล่งเรียนรู้	1.แบบบันทึกการ ประชุม 2.แบบสำรวจ ความต้องการ	1. ครู 2. นักเรียน 3. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น 4. กรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	มีนาคม- พฤษภาคม ม2554	ความต้องการและ แหล่งข้อมูลที่ใช้ ในการจัดการ ความรู้
ระยะเวลาที่ 2:การวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 1. วางแผน 2. ปฏิบัติการ 3. สังเกตการณ์ 4. สะท้อนผล 3. สรุปผลการปฏิบัติการ	1.แผนการจัดการ เรียนรู้ 2.แบบบันทึกการ สังเกตพฤติกรรม การสอนของครู 3.แบบบันทึกการ สังเกตพฤติกรรม การเรียนของ นักเรียน	1. ครู 2. นักเรียน 3. ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	มิถุนายน- กรกฎาคม 2554	สมรรถนะการ สื่อสาร ภาษาอังกฤษด้วย การละเล่นพื้นบ้าน
ระยะเวลาที่ 3:ระยะหลังการ วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ร่วม 1. จัดเวทียืนยันความ น่าเชื่อถือของข้อมูล 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ เผยแพร่	1.เวทียืนยัน ข้อมูล 2. แบบสอบถาม ความพึงพอใจ ของนักเรียน	1. ครู 2. นักเรียน	สิงหาคม 2554	1. การจัดการ ความรู้ด้วย การละเล่นพื้นบ้าน 2. สมรรถนะการ สื่อสาร ภาษาอังกฤษด้วย การละเล่นพื้นบ้าน